

Noticia de bibliografia de les comarques gironines

«Revista de Girona» que ha aconseguit darrerament d'aparèixer amb puntualitat a la seva cita amb el públic, superant uns retards que havien arribat a ésser enormes, creu que amb aquest motiu es troba en condicions d'oferir una puntual informació sobre les publicacions de temàtica gironina o de realització igualment gironina.

El volum de les publicacions sobre les nostres terres que durant uns anys havia estat molt feble ha experimentat en els darrers anys i gràcies a múltiples iniciatives públiques i privades uns nivells de quantitat i qualitat molt considerables. Una bona mostra, bé que no exhaustiva, d'aquesta renaixença de la producció bibliogràfica gironina pot trobar-se en el catàleg que va editar la Diputació Provincial de Girona amb motiu de l'exposició que es realitzà als locals del Cercle Català de Madrid pels dies de Sant Jordi d'enguany.

Les causes d'aquesta revifalla han estat múltiples. No és ara l'ocasió d'analitzar-les detalladament però sí que creiem convenient de deixar-ne constància. En primer lloc és evident que superats períodes d'autèntic obscurantisme els escriptors de les nostres terres sobretot els escriptors en llengua catalana han perdut progressivament totes les inhibicions i han pogut treballar amb una llibertat cada dia creixent. D'altra banda la creació del Col·legi Universitari de Girona significà un viratge fonamental en la vida cultural de la ciutat; just en el moment en que el Seminari, que havia estat un nucli cultural fonamental de la postguerra, començava de quedar-se sense clients, els Estudis Universitaris a Girona vingueren a omplir un espai en el qual han contribuït a desvetllar les preocupacions culturals de la ciutat: desvetllament de la preocupació per la lectura, i desvetllament de vocacions encaminades a estudiar, glossar, narrar o viure el país i les seves gents. A remolc d'aquest nou públic i aquestes noves necessitats les llibreries de Girona començaren de deixar una mica de banda els missals i llibres de Primera Comunió i començaren a estar al corrent de la producció editorial catalana i espanyola.

Finalment totes aquestes inquietuds de base, a les que caldria afegir el número cada cop més important d'universitaris de les terres gironines, aconseguiren de trobar ressò en algunes institucions que acolliren treballs i els publicaren promocionant-los. Es el paper que a diferents nivells han jugat i segueixen jugant la Cambra de Comerç i Indústria de Girona, l'Institut d'Estudis Gironins, el Patronat «Eiximenis» de la Diputació, la ponència de cultura de la Diputació, els premis d'Història de l'Ajuntament, l'Associació Arqueològica Gironina, i el mateix Col·legi Universitari, al costat d'unes quantes iniciatives privades del més gran valor testimonial.

Tot aquest conjunt de factors fa possible que avui el ritme de les publicacions gironines sigui intens i ininterromput. Creiem però que l'esforç que es realitza no troba un ressò suficient per manca d'uns canals de difusió, divulgació i crítica de tot el que es va publicant. Per això la **Revista de Girona** ha cregut que podia prestar un servei de primer ordre creant aquesta secció de caràcter bibliogràfic.

La nova secció es dividirà en tres apartats: 1. **Ressenyes**. 2. **Notes breus** i 3. **Bibliografia gironina recent**. Aquesta darrera secció serà solament una relació alfabètica de les darreres novetats i els llibres que ho mereixin tindran un tractament ampliat, posteriorment, en una de les dues primeres seccions.

Per tal que la relació de bibliografia gironina recent sigui el més completa possible **Revista de Girona** fa una crida a tots els autors, editors, institucions, etc. que col·laborin amb la nostra tasca enviant-nos exemplars o referència de tots els treballs que publiquin amb la fi de poder-los incloure en aquesta nova secció.

El Consell de Redacció

I.- RESSENYES

PASCUAL i CARBO, Pompeo

Población y migración en las comarcas gerundenses. Girona, Cambra de Comerç i Indústria, 1974.

L'allau d'immigrants vinguts a Catalunya des d'altres terres de la península és un tema que ha interessat de sempre a polítics, historiadors i sociòlegs. Amb tot, la importància donada als distints aspectes d'aquest fenomen ha estat molt desigual: d'una banda abunden els treballs dedicats a reflexionar entorn de la situació en què es troben els nouvinguts, així com les raons que els han impulsat a adoptar la determinació —sempre desagradable— d'emigrar de llurs terres nadiues. Altres treballs intenten esbrinar quina posició adopten els immigrants davant els costums, la llengua, etc. de la comunitat a la qual s'instal·len, a mena d'assaig-reportatge, com és el cas d'«Els altres catalans» de Francesc Candel, que ha esdevingut un vertader clàssic sobre el tema.

En canvi, cal constatar la migradesa dels esforços dedicats a l'estudi quantitatiu d'aquest fet, llevat dels que l'han analitzat a grans trets basant-se sobretot en el senzill càlcul de restar del creixement vegetatiu el nombre de naixements, aconseguint així l'anomenat saldo migratori. Dins d'aquest interès demogràfic cal inserir el treball «**Población y migración en las comarcas gerundenses**», obra del malaguanyat Dr. **Pompeio Pascual i Carbó**, premi «Consolat de Mar» de l'any 1973.

La font bàsica en què es basà per fer aquest treball —ultra la documentació estadística— té la particularitat que està constituïda per més de 25.000 fitxes que el Dr. Pascual i d'altres col·laboradors van anar recollint des del 1949 fins al 1973, ressenyant-hi les circumstàncies socials i mèdiques de la seva clientela. Malgrat que el treball es limita bàsicament a les comarques del Gironès, la Selva i el Baix Empordà, el nus del treball ho constitueix l'acurat estudi dels trets demogràfics fonamentals que caracteritzen les comarques gironines al llarg dels segles XIX i XX.

Mitjançant l'estudi de les xifres dels censos dels anys 1860, 1877, 1900, 1960 i 1970 es copen amb claredat els magres avenços que la població provincial havia experimentat fins als anys 50, moment en què s'inicià un augment considerable en la població de les comarques gironines per l'arribada dels primers contingents importants d'immigrants que es localitzen d'antuvi a la vila de Blanes i que posteriorment s'aniran expandint per Girona, Lloret de Mar, Figueres, Sant Feliu, és a dir, bàsicament cap a ciutats turístiques i industrials. En els últims anys sembla mostrar-se un augment en la tendència dels immigrants a venir a cercar feina a les comarques gironines, tal vegada per l'excessiva concentració que acusa l'àrea barcelonina, el que explica que els 9.492 habitants de Blanes en el cens de l'any 1960 hagin esdevingut 16.020 en el del 1970, i que els 3.627 habitants de Lloret de Mar el 1960 fossin ja 7.064 en el darrer cens esmentat. Aquest espectacular increment és degut a l'atracció que les localitats turístiques exerceixen sobre la mà d'obra immigrada, per tal d'endegar i mantenir les activitats pròpies de la zona.

Aquesta massiva immigració, amb uns coeficients de natalitat més elevats que els dels autòctons ha ocasionat d'entrada una puja considerable del nombre de naixements, malgrat que —tal com remarca el Dr. Pascual— al cap de poc temps d'arribar la taxa de natalitat dels immigrants esdevé al mateix nivell que la dels autòctons. Així ens trobem que en el cens del 1970 les comarques gironines —tot i l'empelt forani— tenen una taxa de natalitat inferior a la de Catalunya i Espanya, i comparable a la dels països europeus més avançats. El problema de la baixa natalitat de Catalunya —denunciat ja fa molts anys per J.A. Vandellós a «Catalunya, poble decadent»— porta camí de convertir-se en un mal endèmic. Aquesta continuada desnatalitat ha ocasionat que les comarques gironines ostentin uns índexs de mortalitat superiors als de Catalunya, degut a un envelliment gradual de la població, malgrat la posició capdavantera que Girona ocupa en la lluita contra la mortalitat infantil.

L'origen dels immigrants i les localitats on s'asenten constitueixen una part important d'a-